

Національний
банк України

**Зустріч з представниками страхового ринку з
обговорення питань, пов'язаних зі складанням
та поданням страховиками регуляторної
звітності**

м. Київ, 28.06.2024

IRB1 “Дані регуляторного балансу. Активи”

Питання стосовно заповнення показників IRB1, а саме відповідно до постанови 203 :

112. Страховик, оцінюючи зобов'язання за договорами вихідного перестраховування, повинен враховувати вплив будь-якого ризику невиконання перестраховиком договору перестраховування. Страховик оцінює ризик дефолту контрагента відповідно до своєї облікової політики.

Оцінка яку формує компанія є non-performance risk та обліковує його окремо від інших технічних резервів.

Відповідно до довідника Н032 окремого розкриття під формування цього резерву не має.

Відповідно питання, non-performance risk є складовою резерву 11 (Маржа ризику у резерві збитків) чи цей резерв додається до показника 07 (Резерв заявлених, але не виплачених збитків) разом із дисконтуванням ?

Також не зрозуміло якщо $02=04+11$ (тут теж маємо включити цей резерв non-performance risk), і додатково показати найкращу оцінку $04+11$ з додавання суми цього non-performance risk?

Резерв премій та резерв збитків за договорами вихідного перестраховування розкриваються в показнику IRB10011 “Технічні резерви за договорами вихідного перестраховування” з урахуванням впливу ризику дефолту контрагента (non-performance risk). Відповідно з урахуванням впливу ризику дефолту контрагента розкриваються й складові резервів, а саме: резерву премій – резерв незароблених премій (значення “05” або “06” довідника Н032) та резерву збитків - найкраща оцінка резерву збитків (значення “04” довідника Н032), в тому числі резерв заявлених, але не виплачених збитків (значення “07” довідника Н032) та резерв збитків, які виникли, але не заявлені (значення “08” довідника Н032).

IRB1 “Дані регуляторного балансу. Активи” та IRB3 “Дані регуляторного балансу. Зобов’язання та забезпечення”

Показник IRB10013 не має включати дебіторську заборгованість за страховими (перестраховими) преміями яка включена до резерву премій (технічні резерви)?

Так, не має включати. До показника IRB10013 Дебіторська заборгованість за операціями страхування та перестраховування включається дебіторська заборгованість за страховими (перестраховими) преміями за договорами страхування та вхідного перестраховування, що виникає у разі несплати премії на дату закінчення строку страхового (перестрахового) покриття.

Чи вірно, що у файлах IRB1/IRB3 необхідно відображати кожен резерв IBNR/RBNS/LAE разом із дисконтуванням (сума) і окремо ще раз відображати дисконтування з кодом 13 для інформації?

Так, вірно. В показниках IRB10011 “Технічні резерви за договорами вхідного перестраховування” та IRB30002 “Технічні резерви” інформація щодо величини резервів, в розрізі їх видів (довідник H032), відображається з врахуванням здійснених коригувань оцінки майбутніх грошових потоків для відображення вартості грошей у часі, що відповідно до вимог глави 16 розділу V Положення 203 здійснюється шляхом дисконтування.

Згідно з особливостями формування даних показників (Description IRB1 та Description IRB3) параметр H032 код виду резервів набуває значень “12 - Ефект дисконтування у резерві премій” та “13 - Ефект дисконтування у резерві збитків” якщо такий розріз розраховувався та може бути виділений окремо від інших видів технічних резервів у складі резерву премій або резерву збитків, водночас інші види технічних резервів у складі резерву премій або резерву збитків розкриваються у звітності з урахуванням відповідних сум, зазначених у розрізах 12, 13.

IRB3 "Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення"

Чи вірно, що до показнику коду резервів IRB30002 за спрощеною моделлю Резерв премій код (H032=01), який необхідно окремо розкрити, необхідно відобразити як H032=05, H032=06 + H032=14? Чи необхідно відобразити виключно H034=06 (Резерв незароблених премій (застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків) +H034=14 (Компонент збитку)?

Згідно пункту 52 глави 10 розділу III Положення 203 резерв премій є сумою резерву незаробленої премії, визначеного згідно з вимогами пунктів 53–59 глави 10 розділу III цього Положення, та компонента збитку, визначеного згідно з вимогами пунктів 60–61 глави 10 розділу III цього Положення.

Відповідно до пункту 53 глави 10 розділу III Положення 203 резерв незароблених премій під час первісного визнання когорти договорів є сумою страхових премій, одержаних під час первісного визнання когорти договорів, за вирахуванням аквізиційних витрат, визначених станом на дату первісного визнання когорти, за умови, що страховик прийняв рішення визнавати аквізиційні витрати у звітному періоді, у якому вони фактично понесені, відповідно до вимог пункту 58 глави 10 розділу III цього Положення.

Згідно пункту 58 глави 10 розділу III Положення №203 страховик, який прийняв рішення про визнання будь-яких аквізиційних витрат у звітному періоді, у якому вони фактично понесені, у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) згідно з вимогами МСФЗ 17 зобов'язаний дотримуватися відповідного порядку розрахунку резерву незароблених премій за когортою договорів, щодо якої було прийнято таке рішення про визнання аквізиційних витрат.

Отже, величина резерву премій для спрощеної моделі оцінки резервів за значенням параметру H032 "01 - Резерв премій" дорівнює сумі резерву незароблених премій за відповідною лінією бізнесу (значення "05 - Резерв незароблених премій (не застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)" або "06 - Резерв незароблених премій (застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)" параметру H032) та компонента збитку для груп обтяжливих договорів (значення "14 - Компонент збитку").

IRB3 "Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення"

Чи вірно, що до показнику коду резервів IRB30002 за спрощеною моделлю Резерв збитків (H034=02) необхідно відобразити таким чином: $H034=07 + H034=08$, прямим методом $H034=09 + H034=13$. Проте, резерв витрат на врегулювання збитків має додаватися до H034=07 (Резерв заявлених, але не виплачених збитків) та H034=08 (Резерв збитків, які виникли, але не заявлені) без коду H034=09 (Резерв витрат на врегулювання збитків) у складі IRBNS+LAE, IBNR+LAE, і ще окремо додатково розкривавитися із H034=09?

Згідно пункту 67 глави 12 розділу IV Положення 203 сума резерву збитків станом на будь-яку звітну дату є сумою очікуваних грошових потоків, віднесених до когорти договорів на відповідну дату, які включають такі складові, як найкращу оцінку резерву збитків та маржу ризику.

Відповідно до пункту 72 глави 12 розділу IV Положення 203 резерв заявлених, але не виплачених збитків є оцінкою обсягу зобов'язань страховика для здійснення фактичних страхових виплат (страхових відшкодувань) та виплат викупних сум, що не врегульовані або врегульовані не в повному обсязі (не здійснено повної оплати) на дату розрахунку такого резерву, а також витрат на врегулювання збитків.

Згідно пункту 78 глави 14 розділу III Положення №203 резерв збитків, які виникли, але не заявлені, є оцінкою обсягу зобов'язань страховика для здійснення страхових виплат (страхових відшкодувань), включаючи витрати на врегулювання збитків, за незаявленими вимогами за ризиками іншими, ніж ризики дожиття, на звітну дату.

Отже, величина резерву збитків для спрощеної моделі оцінки резервів за значенням параметру H032 "02 - Резерв збитків" дорівнює сумі найкращої оцінки резерву збитків за відповідною лінією бізнесу (значення "04" довідника H032) та маржі ризику у резерві збитків (значення "11" довідника H032).

Найкраща оцінка резерву збитків за відповідною лінією бізнесу (значення "04" довідника H032) дорівнює сумі резерв збитків, які виникли, але не заявлені (значення "07" довідника H032) та резерву збитків, які виникли, але не заявлені (значення "08" довідника H032).

Згідно з особливостями формування даних показників (Description IRB1 та Description IRB3) параметр H032 код виду резервів набуває значень "09 - Резерв витрат на врегулювання збитків" не є обов'язковим для розкриття та надається у звітності якщо такий розріз може бути відділений окремо від інших видів технічних резервів у складі резерву збитків, водночас інші види технічних резервів у складі резерву збитків розкриваються у звітності з урахуванням відповідних сум, зазначених у розрізі 09.

IRB3 "Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення"

Підкажіть будь-ласка чи маємо ми включати до показника IRB30002 суми кредиторської заборгованості за договорами прямого/вхідного страхування які сплачені, але період покриття по ним ще не почався ще не почався? Чи вони мають бути відокремлені від показника технічних резервів та подаватися у показнику IRB30007?

Також додаткове питання стосовно кредиторської заборгованості яка має бути повернення страхувальнику у зв'язку із припиненням дії договору страхування це має бути включено до складу резерву премій (IRB30002) чи теж має бути віднесено до показнику IRB30007?

В показнику IRB30002 "Технічні резерви" відображається балансова вартість технічних резервів сформованих відповідно до вимог Положення 203. Відповідно пункту 53 глави 10 розділу III Положення 203 резерв незароблених премій під час первісного визнання когорти договорів є сумою страхових премій, одержаних під час первісного визнання когорти договорів, за вирахуванням аквізиційних витрат, визначених станом на дату первісного визнання когорти, за умови, що страховик прийняв рішення визнавати аквізиційні витрати у звітному періоді, у якому вони фактично понесені, відповідно до вимог пункту 58 глави 10 розділу III цього Положення.

Згідно пункту 54 глави 10 розділу III Положення 203 сума резерву незароблених премій станом на дату розрахунку (після первісного визнання когорти договорів) дорівнює сумі резерву незаробленої премії під час первісного визнання на попередню звітну дату або під час первісного визнання когорти договорів, якщо первісне визнання когорти договорів та дата розрахунку міститься у тому самому звітному періоді, збільшену / зменшену на розмір зазначених у пунктах 55, 56 глави 10 розділу III цього Положення відповідних грошових потоків, які виникли протягом періоду між останньою звітною датою, що передуює даті, станом на яку розраховується резерв, та датою, станом на яку розраховується резерв.

Отже, до показника IRB30002 "Технічні резерви" включається сума кредиторської заборгованості за договорами прямого/вхідного страхування які сплачені, але період покриття по ним ще не почався у разі визнання когорти договорів за такими договорами на звітну дату.

В показнику IRB30007 "Кредиторська заборгованість за операціями страхування та перестраховування" сума кредиторської заборгованості страховика перед страхувальниками (перестраховальниками) за одержаними авансом страховими (перестраховими) преміями відображається у разі не визнання когорти за такими договорами на звітну дату.

Відповідно до підпункту 3 пункту 72 глави 13 розділу IV Положення №203 резерв заявлених, але не виплачених збитків є оцінкою обсягу зобов'язань страховика для здійснення фактичних страхових виплат (страхових відшкодувань) та виплат викупних сум, що не врегульовані або врегульовані не в повному обсязі (не здійснено повної оплати) на дату розрахунку такого резерву та щодо дострокового припинення дії договору, яке призвело до зобов'язання здійснення виплати викупної суми або повернення частки премії.

Отже, до показника IRB30002 "Технічні резерви" включається сума кредиторської заборгованості яка має бути повернення страхувальнику у зв'язку із припиненням дії договору страхування. При цьому, починаючи зі звітності за перше півріччя 2024 року сума такої кредиторської заборгованості по параметру H032 – код виду резервів буде виокремлюватись по значенню "19 Заявлені вимоги, за якими страховик зобов'язаний здійснити повернення суми страхової премії або її частини, але оплата ще не здійснена в повному обсязі".

H032 та H033 – зв'язок значень для заповнення

Значення довідника H032		Особливості заповнення		Зв'язок значень довідника H032 між собою			Зв'язок значень довідника H032 із значеннями довідника H033
Код	Код виду резервів	Обов'язкове заповнення	Умова для заповнення окремих видів технічних резервів (водночас інші види технічних резервів, у складі яких є вказані компоненти, розкриваються з урахуванням відповідних сум)	Загальна модель	Спрощена модель (прибуткові договори)	Спрощена модель (обтяжливі договори)	
1	Резерв премій	так		=03+10	=05+06	=05+06+14	#
2	Резерв збитків	так			=04+11		#
3	Найкраща оцінка резерву премій						#
4	Найкраща оцінка резерву збитків	так			=07+08		#
5	Резерв незароблених премій (не застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)			x			01, 02, 03, 11
6	Резерв незароблених премій (застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)			x			
7	Резерв заявлених, але не виплачених збитків	так					#
8	Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	так					04 - 12
9	Резерв витрат на врегулювання збитків		якщо такий розріз може бути відділений окремо від інших видів технічних резервів у складі резерву збитків	складова (частина суми) 04			04 - 12, # (якщо не можуть бути використані інші значення з H033)
10	Маржа ризику у резерві премій	так			x	x	13 - 15
11	Маржа ризику у резерві збитків	так					13 - 16
12	Ефект дисконтування у резерві премій		якщо такий розріз розраховувався та може бути відділений окремо від інших видів технічних резервів у складі резерву премій або резерву збитків	складова (частина суми) 01			#
13	Ефект дисконтування у резерві збитків			складова (частина суми) 02			#
14	Компонент збитку	так					#
15	Нереалізовані очікувані регреси (за окремою заявленою вимогою)			складова (частина суми) 07			#
16	Нереалізовані очікувані регреси (визначені актуарно)		якщо страховик формує нереалізовані очікувані регреси у складі резерву збитків	складова (частина суми) 08			04 - 09, # (якщо не можуть бути використані інші значення з H033)
17	Резерв витрат на отримання регресів		якщо такий розріз може бути відділений окремо від інших видів технічних резервів у складі резерву збитків	складова (частина суми) 04			04 - 09, # (якщо не можуть бути використані інші значення з H033)
18	Заявлені вимоги, за якими прийнято рішення про визнання випадку страховим та розмір страхової виплати, але оплата ще не здійснена в повному обсязі	так	якщо у складі RNBS наявні врегульовані заявлені вимоги, за якими прийнято рішення про визнання випадку страховим та розмір страхової виплати / страховик зобов'язаний здійснити повернення суми страхової премії або її частини, але оплата ще не здійснена в повному обсязі. Такі складові резерву відображаються без урахування ефекту дисконтування та резерву витрат на врегулювання збитків.	складова (частина суми) 07			#
19	Заявлені вимоги, за якими страховик зобов'язаний здійснити повернення суми страхової премії або її частини, але оплата ще не здійснена в повному обсязі	так		складова (частина суми) 07			#

IRB3 "Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення"

Чи правильно ми розуміємо, що:

***реалізовані очікувані регреси** розраховуються на базі фактичних оплачених страхових випадків щодо яких страховик прийняв рішення про здійснення виплати (страхового відшкодування), та повному обсязі або частково виконав своє зобов'язання на дату звітності?*

***нереалізовані очікувані регреси** розраховуються на базі вимог за страховими випадками щодо яких страховик ще не прийняв рішення, але сформував резерв заявлених збитків (RBNS) та на базі страхових випадків, які виникли, але не заявлені (IBNR)?*

***реалізовані очікувані регреси** не є частиною резервів збитків (LIC), і вони повинні обліковуватися окремо?*

*Пропонуємо **перенести реалізовані очікувані регреси** до резервів збитків (LIC), в обліку та звітності виділити окрему позицію в найкращій оцінці, як і для кредиторської заборгованості по збитках.*

Якщо страховик формує нереалізовані очікувані регреси у складі резерву збитків то у показнику IRB30002 "Технічні резерви" файлу IRB3 по параметру H032 – код виду резервів сума такого резерву зазначається по значенню "15 Нереалізовані очікувані регреси (за окремою заявленою вимогою), що є складовою (частиною суми) резерву заявлених, але не виплачених збитків (значення "07" довідника H032) та значенню "16 Нереалізовані очікувані регреси (визначені актуарно, що є складовою (частиною суми) резерву збитків, які виникли, але не заявлені (значення "08" довідника H032).

Сума доходів нарахованих у звітному періоді від реалізації прав регресної вимоги страховика до страхувальника або іншої особи, відповідальної за заподіяний збиток відображаються в показнику IRPL0033 "Доходи, що отримуються від регресів та суброгацій" файлу IRPL. Порядок визнання таких доходів визначається в обліковій політиці страховика.

Дебіторська заборгованість третіх осіб за заподіяні збитки (регрес) визнана на дату врегулювання регресних вимог (здійснено страхову виплату та наявне судове рішення або укладено мирову угоду, тощо) відображається в показнику IRB10021 "Очікувані доходи за регресами/суброгаціями" файлу IRB1.

IRB2 “Дані регуляторного балансу. Власний капітал та резерви”

Чи вірно, що нерозподілений прибуток у регуляторній звітності це прибуток не за IFRS 17? Чи це інші значення ніж у фінансовій звітності за IFRS17?

У файлі IRB2 “Дані регуляторного балансу. Власний капітал та резерви” на відміну від звіту про фінансовий стан, у порядку ліквідності складеного на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами величина нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) відображається у двох показниках : показники IRB20011 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) попередніх періодів» та IRB20012 «Прибуток (збиток) звітного періоду».

Балансова вартість нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) попередніх періодів на початок звітного періоду за метрикою T070_1 показника IRB20011 дорівнює величині нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) звіту про фінансовий стан на початок звітного періоду. Сума балансової вартості нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) попередніх періодів на кінець звітного періоду за метрикою T070_2 показника IRB20011 та балансова вартість прибутку (збитку) звітного періоду на кінець звітного періоду за метрикою T070_2 показника IRB20012 дорівнює величині нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) звіту про фінансовий стан на кінець звітного періоду.

Фінансова звітність ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН, у порядку ліквідності			Регуляторна звітність		
Показники	на початок звітного періоду	на початок звітного періоду	Показники	T070_1	T070_2
Нерозподілений прибуток/непокритий збиток	10 000	14 000	IRB20011 Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток) попередніх періодів	10 000	9 000
			IRB20012 Прибуток (збиток) звітного періоду	0	5 000
ЗАГАЛЬНА СУМА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	60 000	64 000	IRB20014 ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ та РЕЗЕРВИ, усього	60 000	64 000

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

Щодо ліній бізнесу: С1 «Ануїтети за договорами страхування іншого, ніж страхування життя, і пов'язані із зобов'язаннями страхування здоров'я», С2 «Ануїтети за договорами страхування іншого, ніж страхування життя, і пов'язані із іншими зобов'язаннями».

Чи вірно, що у разі наявності ануїтетних виплат, виникає необхідність відображення і відповідних технічних резервів і страхових премій та договорів страхування. Яким чином алокувати такі премії та яким чином рахувати технічний результат та показники ефективності ліній бізнесу?

Згідно підпункту 22) пункту 2 глави 12 розділу I Положення 203 лінія бізнесу – сукупність зобов'язань страховика за договорами (компонентами договорів), за якими страховик приймає однорідні та схожі за природою страхові ризики.

Відповідно пункту 37 глави 6 розділу II Положення 203 страховик зобов'язаний розподілити / згрупувати технічні резерви на однорідні групи ризиків, що відповідають лініям бізнесу, визначеним у додатку 1 до цього Положення. Такий розподіл / згрупування повинно здійснюватися на рівні, не вищому, ніж лінія бізнесу.

Згідно пункту 38 глави 6 розділу II Положення 203 зобов'язання за договорами, якщо такі договори покривають ризики за кількома лініями бізнесу, розподіляються за лініями бізнесу, визначеними в додатку 1 до цього Положення. Метод розподілу зобов'язань за лініями бізнесу визначається в Політиці. Страховик розподіляє зобов'язання за лініями бізнесу пропорційно частці премії, яка мала би бути сплаченою згідно з умовами договорів за кожною такою лінією бізнесу, якщо метод розподілу зобов'язань не зазначено в Політиці. Зобов'язання за договорами перестраховування розподіляються за лініями бізнесу, визначеними в додатку 1 до цього Положення, окремо для пропорційного та непропорційного перестраховування.

Згідно додатку 1 Положення 203 до складу лінії бізнесу “Ануїтети за договорами страхування іншого, ніж страхування життя, і пов'язані із зобов'язаннями страхування здоров'я” (значення “С1” довідника Н011) відносяться ризики за класом 1 - страхування від нещасного випадку та класом 2 - страхування на випадок хвороби, що передбачають здійснення ануїтетних виплат, а до складу лінії бізнесу “Ануїтети за договорами страхування іншого, ніж страхування життя, і пов'язані з іншими зобов'язаннями” (значення “С2” довідника Н011) відносяться ризики страхування за класами страхування іншого ніж страхування життя, крім класу 1 та класу 2, що передбачають здійснення ануїтетних виплат.

Розподіл зобов'язань за лініями бізнесу здійснюється при первісному визнанні когорти договорів, тому якщо договір страхування або окремі ризики в рамках договору при первісному визнанні віднесено до ліній бізнесу інших ніж лінії бізнесу “С1” та “С2” то здійснення страхової виплати у вигляді ануїтету не є умовою припинення визнання (пункт 40 Положення 203) такого договору або окремих ризиків в рамках договору за відповідною лінією бізнесу та визнання його як нового договору або окремих ризиків в рамках договору в лініях бізнесу “С1” та “С2”.

Наприклад: страхові виплати рівними частинами нараховані у звітному періоді відповідно до пункту 27.2 Закону про ОСЦПВ відображаються в показнику IRPL0014 “Страхові виплати у вигляді ануїтету” за лінією бізнесу “А3 - ОСЦПВ” довідника Н011.

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

Довідник Н015 для показника IRPL0013 «Страхові виплати у вигляді анuitету» Необхідно детально описати в яких випадках вказувати той чи інший показник довідника.

Показник IRPL0013 «Страхові виплати у вигляді анuitету» набуває певного значення довідника Н015 Код типу контрагента в залежності від того, яка особа (контрагент) отримує страхову виплату у вигляді анuitету.

В Description визначено, що за показником IRPL0007 «Податок на дохід за договорами страхування» відображається сума нарахованого податку на дохід за договорами прямого страхування та вхідного перестраховування, визначений підпунктом 141.1.2 пункту 141.1 статті 141 розділу III Податкового Кодексу України.

Чи правильно ми розуміємо, що даний показник відображає амортизовану частину податку на дохід (компонент аквізиційних грошових потоків), яка визнана як витрати у звітному періоді?

Відповідно до Положення 203 витрати на сплату податку на дохід за договорами страхування не включаються до складу аквізиційних витрат, а є складовою витрат на ведення і обслуговування страхової діяльності. В даних звітності сума нарахованого податку дохід за договорами прямого та вхідного перестраховування виокремлена в окремому показнику IRPL0007 “Податок на дохід за договорами страхування” файлу IRPL та у складі показника IRPL0022 “Витрати на ведення та обслуговування страхової діяльності” не відображається.

До якого показнику/виду діяльності необхідно відносити податок на прибуток (18%)?

Сума нарахованого податку на прибуток (18%) не відображається у показниках файлів даних звітності.

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

*IRPL0020 «Комісійна винагорода страхових посередників» В Description визначено, що за показником IRPL0020 відображається сума **нарахованих аквізиційних витрат** на комісійну (агентську, брокерську) винагороду страховим посередникам (страховому агенту, страховому / перестраховому брокеру), пов'язану з діяльністю щодо реалізації страхових та/або перестрахових продуктів страховими посередниками.*

*Чи правильно ми розуміємо, що даний показник відображає амортизовану частину комісійної винагороди (компонент аквізиційних грошових потоків), яка визнана як **витрати у звітному періоді**?*

Так, у показнику IRPL0020 «Комісійна винагорода страхових посередників» відображається амортизована частина комісійної винагороди (у разі застосування амортизації аквізиційних витрат), яка визнана як витрати у звітному періоді.

Чи вірно, що благодійна допомога не враховується в файлі IRPL «Дані про показники діяльності зі страхування», так як не відноситься ні до страхової ні до фінансової чи інвестиційної діяльності?

Витрати з надання страховиком благодійної допомоги у показниках файлів даних звітності не відображається.

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

МСФЗ 17 передбачає розподіл Адміністративних витрат на 3 категорії – Аквізиційні витрати (Acquisition cash flow), Витрати на ведення та обслуговування страхової діяльності (Fulfilment cash flow) та Витрати, які неможливо віднести безпосередньо на портфель страхових контрактів (Non-directly attributable cash flow) і які не є частиною результату від страхової діяльності відповідно до вимог МСФЗ 17.

Прохання уточнити чи достатньо розкрити суму витрат, які неможливо віднести безпосередньо на портфель страхових контрактів (Non-directly attributable cash flow) і які не є частиною результату від страхової діяльності відповідно до вимог МСФЗ 17, у Пояснювальній записці, оскільки немає відповідного показника в звітній формі IRPL?

Якщо потрібно розкривати в звітній формі IRPL, то де саме?

Такі витрати розкриваються в показнику IRPL0036 “Інші витрати страхової (перестрахової) діяльності”. Згідно з особливостями формування даних показників (Description IRPL) за метрикою T070 показника IRPL0036 відображається сума нарахованих інших витрат страхової (перестрахової) діяльності, які відповідно внутрішньої політики формування технічних резервів не включені до складу аквізиційних витрат, витрат на врегулювання збитків, витрат на ведення та обслуговування страхової діяльності та витрат на управління інвестиціями та які не віднесені безпосередньо на портфель страхових контрактів.

Технічний результат, відповідно до МСФЗ 17 до зміни резервів включається резерв OCI (все що йде через сукупний дохід), але відповідно до вимог IRB2 – жодні резерви не включаються до суми власного капіталу, чи вірно, що технічний результат не включає зміни будь-яких інших резервів крім тих які описані в Постанові 203?

Згідно з особливостями формування даних показників файлу IRB2 (Description IRB2) за метриками T070_1 T070_2 показника IRB20010 “Інші резерви” відображається балансова вартість інших резервів (за винятком технічних резервів), які входять до складу власного капіталу на початок та на кінець звітного періоду. Такі резерви створюються страховиком відповідно до внутрішніх документів і у разі їх відповідності вимогам встановленим Положенням 201 включаються до регулятивного капіталу першого рівня.

Технічний результат (результат страхової діяльності) відповідно до Description IRPL за метрикою T070 показника IRPL0037 визначається як алгебраїчна різниця доходів і витрат страхової (перестрахової) діяльності. Формула розрахунку залежить від обраної моделі оцінки резерву премій та включає виключно величини зміни технічних резервів, перелік та методи формування яких визначені Положенням 203.

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

До розрахунку технічного результату страхової (перестрахової) діяльності входить Комісійний дохід від інших страховиків та перестраховиків. Як рахувати (чи є необхідність) такий результат у випадку коли наявний лише один такий показник?

Технічний результат (результат страхової діяльності) відповідно до Description IRPL за метрикою T070 показника IRPL0037 визначається як алгебраїчна різниця доходів і витрат страхової (перестрахової) діяльності. У разі, якщо за лінією бізнесу за якою отримано комісійний дохід від інших страховиків відсутні інші показники технічний результат за такою лінією бізнесу дорівнює величині комісійного доходу.

Питання щодо показників IRPL0042 «Інші фінансові доходи» та IRPL0043 «Інші фінансові витрати». Чи включають ці показники витрати/доходи, що пов'язані із резервом узгодження?

Ні, резерв узгодження є показником файлу RB2 і виникає за наслідками застосування різних підходів до оцінки активів та зобов'язань як результат різниці між вартістю активів та зобов'язань, розрахованих відповідно до вимог нормативно-правового акта Національного банку України щодо формування технічних резервів, та вартістю активів та зобов'язань, розрахованих відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності.

IR14 “Дані про дебіторську та кредиторську заборгованість страховика”

IR140001 «Дебіторська заборгованість за страховими (перестраховими) преміями» виключно дебіторська заборгованість термін якої за межами покриття? Але перевіряється із показником IRB10013

Згідно з особливостями формування даних показників файлу IR14 (Description IR14) за метрикою T070_1 показника IR140001 “Дебіторська заборгованість за страховими (перестраховими) преміями” відображається сума (до вирахування резерву очікуваних кредитних збитків) дебіторської заборгованості за страховими (перестраховими) преміями за договорами страхування та вхідного перестраховання, що виникає у разі несплати премії на дату закінчення строку страхового (перестрахового) покриття. Даний показник є розшифрованою показника IRB10013 “Дебіторська заборгованість за операціями страхування та перестраховання”, що подається у звітному файлі IRB1 “Дані регуляторного балансу. Активи”.

IR15 “Дані про заборгованість дебіторів та кредиторів страховика”

IR150001 «Непрострочена дебіторська заборгованість за страховими (перестраховими) преміями» має дорівнювати показнику IRB10013 і не має включати дебіторську заборгованість яка включена до резерву премій (технічні резерви)?

Відповідно до пункту 41 розділу VI Положення про порядок обліку страховиком договорів, пов’язаних зі здійсненням діяльності із страхування, та вимоги до захисту інформації страховика, затвердженими постановою Правління Національного банку від 29.12.2023 №204 інформаційні системи страховика повинні містити інформацію (відомості) про умови кожного договору страхування та всіх операцій зі страхування, які здійснювалися за таким договором страхування, відповідно до визначеного в додатку до цього Положення переліку інформації (відомостей) щодо договору страхування з урахуванням вимог пункту 40 розділу VI цього Положення.

Згідно з особливостями формування даних показників файлу IR15 (Description IR15) інформація надається про дебіторську та кредиторську заборгованість страховика в розрізі дебіторів та кредиторів, якщо сума такої заборгованості за даними обліку договорів прямого страхування, вхідного та вихідного перестраховування перевищує 5 відсотків загальної суми відповідного виду дебіторської/ кредиторської заборгованості на кінець звітного періоду, в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком станом на останній день звітного періоду.

Отже, в показнику IR150001 “Непрострочена дебіторська заборгованість за страховими (перестраховими) преміями” в метриці T070_1 відображається сума дебіторської заборгованості (якщо вона перевищує 5 відсотків загальної суми заборгованості) за страховими (перестраховими) преміями за договорами прямого страхування та вхідного перестраховування за окремим договором страхування (перестраховування) відповідно до інформації яка міститься в інформаційних системах страховика.

IR16 "Дані про страхові виплати та про відомі події, що мають ознаки страхових (заявлені збитки)"

Питання по показнику IR16. По довіднику Н015 в типах контрагента є як страхувальник-фізична особа, так і вигодонабувач-юридична особа. У випадку надання звітності за показником IR160002 (заявлені збитки), для збитків, де страхувальник фізична особа, а вигодонабувач юридична особа (банк), що обирати. А якщо в договорі 2 вигодонабувача (фіз та юр) та на момент подання звітності, ми не знаємо, хто фактично буде отримувачем, оскільки це залежить від наявності/відсутності заборгованості страхувальника перед банком на момент прийняття рішення?

По заявленим збиткам надається інформацію за тією особою, яка повідомила (заявила) про настання події, що має ознаки страхового випадку

IR20 "Дані про кількість договорів страховика, застрахованих фізичних осіб та страхових подій (випадків)"

Кількість договорів страхування. Як враховувати комплексні договори? Як один в якійсь одній лінії? Як по одному в кожній, де є премія?

Згідно з особливостями формування показників (Description IR20) звітного файлу IR20 “Дані про кількість договорів страховика, застрахованих фізичних осіб та страхових подій (випадків)” показники звітності, в яких надається інформація щодо кількості укладених договорів надаються за метрикою в розрізі виду/лінії бізнесу (довідник Н011), типу контрагента (деталізований) (довідник Н015), типу договору страхування (перестраховання) (довідник Н018), резидентності (довідник К030), ознаки пов’язаної особи (довідник К061).

У разі укладання комплексного договору страхування за декількома лініями бізнесу рекомендуємо за кожною лінією бізнесу за якою виокремлена частка премії, яка мала би бути сплаченою згідно з умовами договору за кожною такою лінією бізнесу, відобразити, що укладено один договір страхування.

Кількість договорів перестраховання. Якщо це один договір в якому 10 перестраховиків нерезидентів, 2 з них пов’язані особи, інші ні, і покривають ці договори 5 ліній бізнесу. Як відобразити кількість діючих на дату та кількість укладених?

Відповідно до Description IR20 показник звітності IR200017 “Кількість укладених договорів вихідного перестраховання, що набули чинності протягом звітного періоду” подається за метрикою в розрізі виду/лінії бізнесу (довідник Н011), типу договору страхування (перестраховання) (довідник Н018), резидентності (довідник К030), ознаки пов’язаної особи (довідник К061).

У разі укладання договору перестраховання за декількома лініями бізнесу та перестраховиками-нерезидентами рекомендуємо за кожною лінією бізнесу відобразити, що укладено один договір непропорційного чи пропорційного перестраховання з перестраховиками нерезидентами. При цьому, у разі якщо в переліку перестраховиків є пов’язана зі страховиком особа за таким договором параметр К061 – код ознаки пов’язаної особи (довідник К061) набуде значення “1- пов’язана особа”.

IR20 "Дані про кількість договорів страховика, застрахованих фізичних осіб та страхових подій (випадків)"

Чи показувати кількість викупних сум в показниках IR200020 "Кількість подій, які мають ознаки страхових випадків та про які заявлено протягом звітного періоду"; IR200021 "Кількість подій, які мають ознаки страхових випадків та про які заявлено протягом минулих звітних періодів і що не врегульовані станом на кінець звітного періоду"; IR200022 "Кількість заявлених, але не врегульованих страхових випадків станом на кінець звітного періоду"?

Ні, страховий випадок - подія, передбачена договором страхування або законодавством, ризик виникнення якої застрахований, з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити страхову виплату страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування або відповідно до законодавства, а викупна сума - сума грошових коштів, що виплачується страховиком страхувальнику (іншій особі, визначеній договором страхування або законодавством) у разі дострокового припинення дії договору страхування, віднесеного до класів страхування життя.

Питання щодо показника IR200015 "Кількість застрахованих фізичних осіб за договорами прямого страхування впродовж звітного періоду" файлу IR20 "Дані про кількість договорів страховика, застрахованих фізичних осіб та страхових подій (випадків)". В даному показнику відображається кількість застрахованих осіб по договорах, які вступили в силу в звітному періоді, чи кількість застрахованих осіб, які були застраховані протягом звітного періоду, тобто було покриття протягом звітного періоду, незважаючи на вступ в дію договору, навіть по тих, які вступили в силу до початку звітного періоду?

В показнику IR200015 "Кількість застрахованих фізичних осіб за договорами прямого страхування впродовж звітного періоду" зазначається кількість застрахованих осіб, які були застраховані впродовж звітного періоду, тобто перебували під страховим захистом, незважаючи на те коли був укладений (почав діяти) договір страхування до початку звітного періоду чи в звітному періоді.

IRCF “Дані про рух грошових коштів (регуляторний)”

Чи вірно, що в файлі IRCF «Дані про рух грошових коштів регуляторний» відображається рух грошових коштів тільки по поточних рахунках і співставляється з показником IRB10016 ?

Так, у файлі відображаються надходження і вибуття грошових коштів (грошей) протягом звітного періоду в результаті страхової (перестрахової), інвестиційної та фінансової діяльності страховика у звітному періоді. До грошових коштів відноситься готівка (у касі в національній та іноземній валютах), кошти на поточних рахунках та рахунках умовного зберігання (ескроу) у банках (в національній та іноземній валютах).

Сума за показником IRCF0051 “Чистий рух грошових коштів” файлу IRCF скоригована на суму показника IRCF0052 “Курсові різниці під час перерахунку суми грошових коштів” повинна дорівнювати різниці залишку грошових коштів (показники IRB10016 “Грошові кошти на поточному рахунку”, IRB10017 “Кошти на рахунках умовного зберігання (ескроу)” та IRB10019 “ Готівка в касі” файлу IRB1) на кінець звітного періоду та залишку грошових коштів на початок звітного періоду відкоригованих на суму дебіторської заборгованості за нарахованими відсотками за такими рахунками.

Пояснювальна записка до звітності страховика

Якщо на 30-06-2024 не подано аудиторський звіт чи можна включати в капітал 1 рівня нерозподілений прибуток на кінець 2022 по 4 стандарту завіреним аудитом?

Постановою Правління Національного банку України від 28.06.2024 №77 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”, яка набрала чинності з 29.06.2024, було внесено зміни, зокрема, до постанови Правління Національного банку України від 29.12.2023 №201 “Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика” (далі – Постанова 201).

Так відповідно до підпункту 8 пункту 2 Постанови 201 передбачено, що нерозподілений прибуток минулих років, сформований станом на 31.12.2022, включається до регулятивного капіталу першого рівня з урахуванням впливу МСФЗ 9 “Фінансові інструменти”, МСФЗ 17 “Страхові контракти”, відображеного у Звіті про фінансовий стан страховика у складі фінансової звітності страховика за 2023 рік, достовірність та повнота якої підтверджені згідно з аудиторським звітом щодо проведення обов’язкового аудиту фінансової звітності страховика, складеним суб’єктом аудиторської діяльності, що має право здійснювати обов’язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, який містить немодифіковану думку такого суб’єкта аудиторської діяльності, та зазначеного у складі власного капіталу в регуляторній звітності страховика.

Отже, нерозподілений прибуток, сформований станом на 31.12.2022 року з урахуванням МСФЗ 4, не може бути включений до регулятивного капіталу першого рівня.

Н032 Код виду резервів

01	Резерв премій	01.01.2024
02	Резерв збитків	01.01.2024
03	Найкраща оцінка резерву премій	01.01.2024
04	Найкраща оцінка резерву збитків	01.01.2024
05	Резерв незароблених премій (не застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)	01.01.2024
06	Резерв незароблених премій (застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)	01.01.2024
07	Резерв заявлених, але не виплачених збитків	01.01.2024
08	Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	01.01.2024
09	Резерв витрат на врегулювання збитків	01.01.2024
10	Маржа ризику у резерві премій	01.01.2024
11	Маржа ризику у резерві збитків	01.01.2024
12	Ефект дисконтування у резерві премій	01.01.2024
13	Ефект дисконтування у резерві збитків	01.01.2024
14	Компонент збитку	01.01.2024
15	Нереалізовані очікувані регреси (за окремою заявленою вимогою)	01.01.2024
16	Нереалізовані очікувані регреси (визначені актуарно)	01.01.2024
17	Резерв витрат на отримання регресів	01.01.2024
18	Заявлені вимоги, за якими прийнято рішення про визнання випадку страховим та розмір страхової виплати, але оплата ще не здійснена в повному обсязі	01.06.2024
19	Заявлені вимоги, за якими страховик зобов'язаний здійснити повернення суми страхової премії або її частини, але оплата ще не здійснена в повному обсязі	01.06.2024
#	Розріз відсутній	01.01.2024

➤ Чи правильно ми розуміємо, що рядок 13 "Ефект дисконтування у резерві збитків" включає ефект дисконтування в Резерві заявлених, але не виплачених збитків, Резерві збитків, які виникли, але не заявлені, Резерві витрат на врегулювання збитків, Маржі ризику у резерві збитків, Нереалізованих очікуваних регресах (за окремою заявленою вимогою), Нереалізованих очікуваних регресах (визначені актуарно) та Резерві витрат на отримання регресів?
Відповідь. Так

➤ В якому рядку довідника Н032 має міститись оцінка ризику невиконання перестраховиком договору перестраховування як частина технічних резервів за договорами вихідного перестраховування?
Відповідь. В усіх видах технічних резервів за договорами вихідного перестраховування

➤ Чи планується в довідник резервів Н032 додати показник очікуваних реалізованих регресів (наразі є тільки нереалізовані очікувані регреси)? Відповідь. Ні

H015A Код типу контрагента (деталізований)/ H015 Код типу контрагента

20	2	Перестраховальник
30	3	Страховик
40	4	Перестраховик
51	5	Страховальник - юридична особа (крім 70, C0)
52	5	Страховальник - фізична особа-підприємець
53	5	Страховальник - фізична особа, яка проводить незалежну професійну діяльність
60	6	Страховальник – фізична особа (крім 53)
70	7	Страховальник – державне (комунальне) підприємство, орган державної влади або місцевого самоврядування
80	8	Страховий посередник
90	9	Особа відповідальна за заподіяні збитки, права вимоги до якої передано страховальником або іншою особою
A0	A	Вигодонабувач – фізична особа
B0	B	Вигодонабувач – юридична особа, фізична особа-підприємець
C0	C	Співстраховик
F0	#	Розріз відсутній

Які типи контрагентів відносяться до категорії «Страховальник - фізична особа, яка проводить незалежну професійну діяльність»? Згідно з пп. 14.1.226 ПКУ, незалежна професійна діяльність - участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, приватних виконавців, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб.

З яким саме документів/джерел слід брати інформацію щодо типу контрагента «Страховальник – державне (комунальне) підприємство»? Чи може відкрита інформація з веб-сайту YouControl бути основою для заповнення? Так на підставі Єдиного державного реєстру (далі – ЄДР) та інших платформ які декларують, що користуються інформацією з ЄДР. Державне підприємство (скор. ДП) — підприємство, що діє на основі державній власності, або підприємство, у статутному капіталі якого частка державної власності становить 50 і більше відсотків. Комунальне підприємство — юридична особа, заснована на власності відповідної громади.

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)